

MUNTEN EN MEDAILLES VAN LEOPOLD I MET NEDERLANDSE TEKST

F. De Smet

Tijdens de regeringsperiode van koning Leopold I werd geen enkel muntstuk in onze eigen taal uitgegeven. Van de "muntmedailles" van twee frank en vijf centiem, die ter gelegenheid van het zilveren ambtsjubileum van Leopold I in 1855 het licht zagen, werd weliswaar een klein aantal van het opschrift "XXV: VERJAERDAG VAN S' KONINGS INHULDING" (sic) voorzien, maar het monetair karakter van deze stukken is aanvechtbaar, al komt men ze wel dikwijls tegen met sterke slijtagesporen.

Het zou nog duren tot de jaren 1866-1867, onder de regering van Leopold II, vooreerst de eerste nederlandstalige munten werden geslagen (2 Frank, 1 Frank, 50 Cents, 1 Cent). Aangezien toen al geruime tijd geen stukken van 20 of 5 Frank meer geslagen werden, zal geen enkele goudmunt of zilveren vijf frank met Nederlandse omschriften van onze eerste twee vorsten ooit onze verzamelingen verrijken.

De raadpleging van zowat alle beschikbare literatuur en een jarenlange ervaring als verzamelaar hebben - buiten de hiervoor reeds genoemde muntmedailles - slechts drie andere nederlandstalige medailles met de beeltenis van Leopold I opgeleverd.

Twee werden uitgegeven door de Brusselse "Koninklyke Maetschappij De Wyngaerd", ter gelegenheid van haar toneel- en voordrachtwedstrijd tijdens de septemberfeesten van 1851 en 1852 :

Vz : Hoofd van Leopold I, met een krans van laurier- en eikbladeren in het haar, naar links; onder de afsnede van de hals, DARGENT F. ; rondom, LEOPOLD I KONING - DER BELGEN

Kz : Een koningskroon boven het jaartal 1657 in kleine cijfers; aan de kroon is een lint met het opschrift GROEIJEN - EN - BLOEIJEN opgehangen.
eronder,

TOONEELKUNDIG
FESTIVAL
EN PRYSKAMP VAN UITGALMING
INGERIGT
DOOR DE KONINKLYKE MAETSCHAPPY
DE WYNGAERD
TE BRUSSEL
DOOR
HET STAETSBESTUER
ONDERSTEUND

Rondom, een versierde cirkel en 21ste VERJARING VAN 'S LANDS
ONAFHANKELYKHEID (bovenaan) / * 22, 23, 24, 25 EN 26 SEPT. 1851
* (onderaan).

Koper - 50 mm Ø.
Guioth j/pl. XI, 63.

Vz : Als van vorig stuk.

Kz : Gekroond schild met het wapen van de maatschappij (een druiventros) boven een banderol met het opschrift GROEIJEN EN BLOEIJEN ;
eronder,

TOONEELKUNDIG
FESTIVAL
INGERIGT
DOOR DE KONINKLYKE MAETSCHAPPY
DE WYNGAERD
TE BRUSSEL
DOOR
HET STAETSBESTUER
ONDERSTEUND

Rondom, een versierde cirkel en 22ste VERJARING VAN 'S LANDS
ONAFHANKELYKHEID (bovenaan) / * 23, 24, 25 EN 26 SEPT. 1852
* (onderaan).

Koper - 50 mm Ø.
Guroth z/ pl. XIX, 104.

De derde is afkomstig van de maatschappij "De Morgenster" en was bestemd voor haar "tooneelletterkundige pryskamp" van 21 juli 1865 :

Vz: Hoofd van Leopold I naar links ; onder de afsnede van de hals, N. DARGENT F. ; rondom, LEOPOLD I KONING - DER BELGEN

Kz: Een koningskroon boven een gekruiste laurier- en eiketak ; eronder,
ONDER HET
EEREVOORZITTERSCHAP
VAN Z.K.H.
DEN GRAAF VAN VLAANDEREN

TOONEELLETTERKUNDIGE PRYSKAMP
21 JULY 1865

Erboven, langsheen de rijk versierde boord, MAATSCHAPPY DE MORGENDSTAR

Rond - 50 mm Ø.
Du Monceau z/ p. 63, 11.

Al deze medailles zijn van de hand van graveur Jean-Nicolas Dargent, geboren te Grivegnée op 11 januari 1817 en overleden te Elsene op 19 januari 1871. Zijn beide bestenissen van Leopold I zijn van een uitzonderlijke gelijkens.

Misschien bestaan er nog andere nederlandsstalige medailles met de beeltenis van onze eerste koning die mij onbekend gebleven zijn; de literatuur over de moderne penningen vertoont immers nog heel veel leemten. Ik betwijfel echter toch dat er nog andere onder zijn ambtperiode zelf zouden geslagen zijn.

Het is mij trouwens opgevallen dat er tot rond de eeuwwisseling bitter weinig nederlandsstalige medailles geslagen werden; degene die men aantreft zijn meestal afkomstig uit het Antwerpse. De miskennis en negering van het Nederlands in het jonge België en het feit dat Antwerpen altijd een haantje

de voorste is geweest in de Vlaamse beweging, hebben dus duidelijk ook hun stempel gedrukt op de herdenkingspenningen.

NOTEN

- 1/ J.-L. GUIOTH, *Histoire numismatique de la Belgique, faisant suite à l'histoire numismatique de la révolution belge; ou description raisonnée des médailles, des jetons et des monnaies qui ont été frappés depuis le commencement de cette révolution jusqu'à ce jour*, deel II, Brussel, 1869.
- 2/ A. DU MONCEAU DE BERGENDAL, *Kamer der Volksvertegenwoordigers - Catalogus van de stukken der verzameling van munten en penningen op 30 juni 1930*, Brussel, 1930